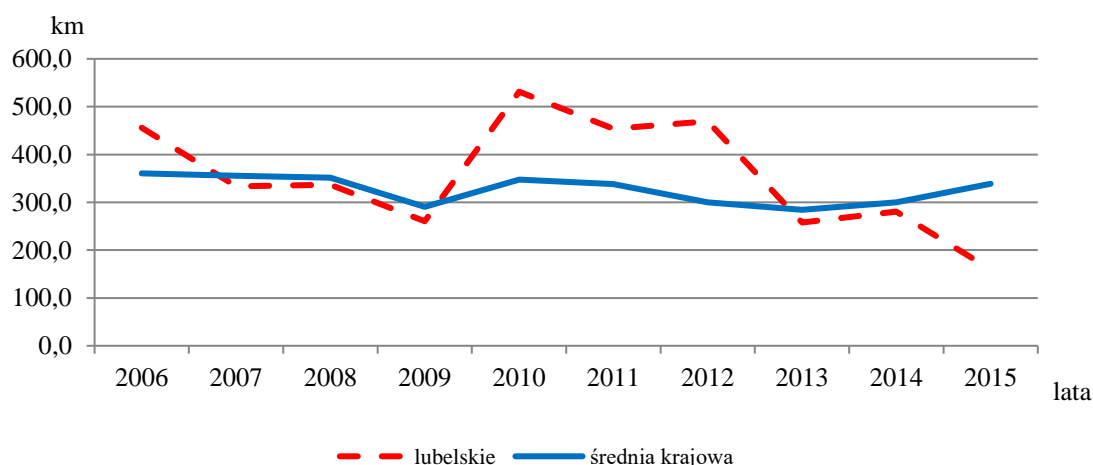

Gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna w województwie lubelskim w 2015 roku

W 2015 r. całkowita długość eksploatowanej sieci wodociągowej w województwie lubelskim wynosiła 21023,5 km i stanowiła 7,1% długości sieci w Polsce. W poszczególnych powiatach układ długości sieci w podziale na obszary miejskie i wiejskie był zróżnicowany i tak aż 86,5 % sieci wodociągowej znajdowało się na terenach wiejskich. W 2015 roku w województwie lubelskim oddano do eksploatacji 159,7 km sieci wodociągowej rozdzielczej. Największa rozbudowa tej sieci powyżej 15 km miała miejsce w powiatach: kraśnickim (29,1 km), bialskim (26,9 km) oraz w powiecie janowskim (17,4 km), na co miały wpływ dobiegające końca inwestycje wodociągowe dofinansowane ze środków unijnych. Województwo lubelskie znalazło się na 14 miejscu w skali kraju pod względem długości oddawanych do eksploatacji nowych sieci wodociągowych z udziałem wynoszącym 2,9 %.

Rys.1 Sieć wodociągowa oddana do eksploatacji

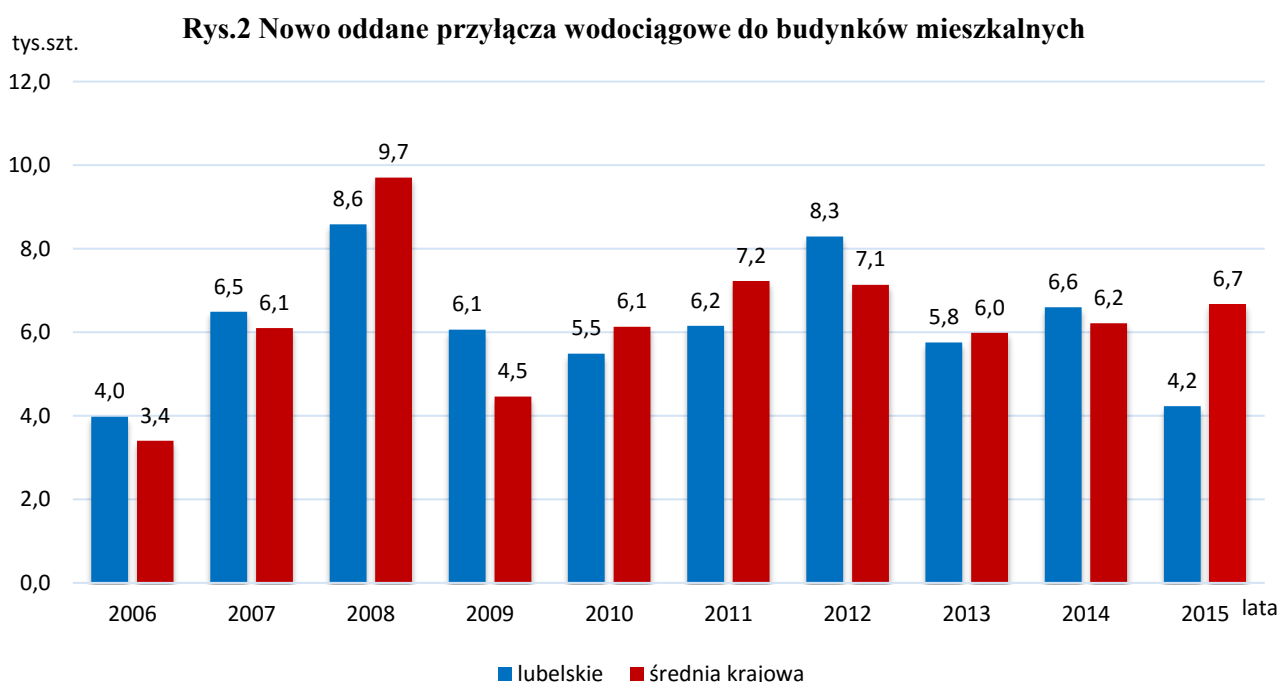

Przeprowadzone w ostatnich kilku latach inwestycje oraz modernizacje starych sieci wodociągowych wraz z przyłączami mają znaczny wpływ na jakość dostarczanej wody w ramach zbiorowego zaopatrzenia. W 2015 r. liczba odnotowanych awarii sieci wodociągowej pozostała na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wynosiła prawie 3,2 tyś.

Tabl. 1 Efekty rzeczowe inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych

Wyszczególnienie	Polska		woj. lubelskie	
	2014	2015	2014	2015
Sieć oddana do eksploatacji w km:				
wodociągowa	4804	5415	281	160
kanalizacyjna	9960	6792	380	361
Budynki podłączone do sieci:				
wodociągowej	99478	106516	6597	4228
kanalizacyjnej	148630	160461	6284	4796

Jednym z efektów rozbudowy sieci wodociągowej są nowe podłączenia budynków, jednakże ich liczba nie jest wyłącznie związana z nowymi inwestycjami, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci rozdzielczej. W 2015 r. w województwie lubelskim najwięcej budynków mieszkalnych podłączono do sieci wodociągowej w powiatach lubelskim (820), kraśnickim (520), świdnickim (413) i łukowskim (404), natomiast najmniej w powiatach radzyńskim (5), ryckim (19) oraz krasnostawskim (50). W porównaniu z 2014 rokiem udział budynków wyposażonych w sieciowe instalacje wodociągowe zwiększył się o 1,1 % przy średniej krajowej 1,9%. Zarówno w 2015 jak i 2014 roku największy udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej (powyżej 90%) zanotowano w powiatach biłgorajskim, lubartowskim, łęczyńskimi, łukowskim, a najmniejszy (poniżej 65%) w powiatach hrubieszowskim, zamojskim i w mieście Chełmie.

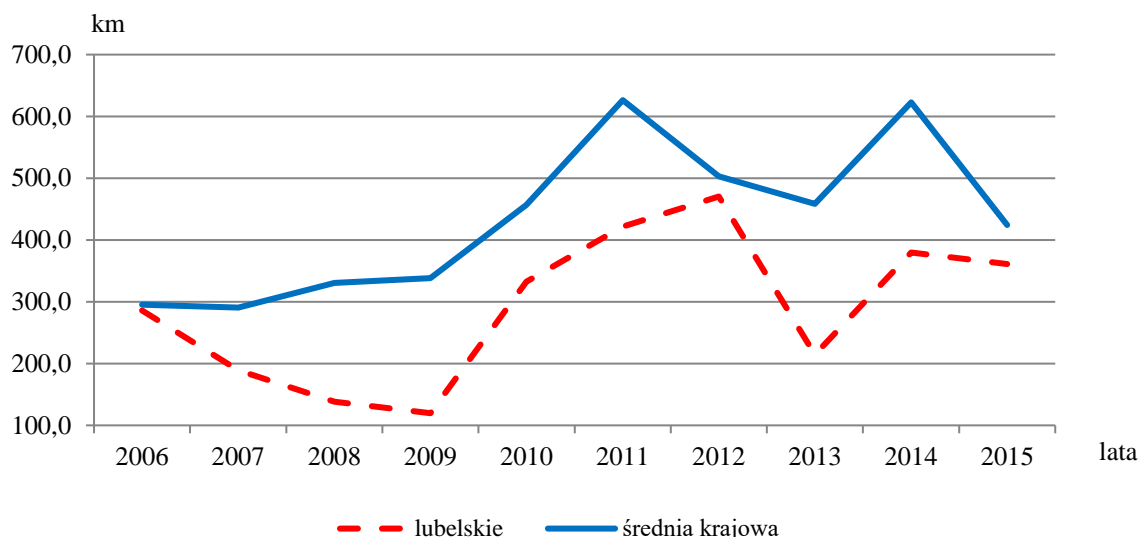

Rok 2015 charakteryzował się wzrostem zużycia wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca we wszystkich powiatach województwa lubelskiego. Najwyższy wzrost zużycia wody miał miejsce w powiatach lubelskim i opolskim o $3,5 \text{ m}^3$, łukowskim o $3,1 \text{ m}^3$ oraz kraśnickim o $3,0 \text{ m}^3$. Spośród 24 powiatów w wymienionym powiecie łukowskim oraz mieście powiatowym Lublinie zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca było wyższe od średniej krajowej i wyniosło odpowiednio: $35,9 \text{ m}^3$ oraz $35,6 \text{ m}^3$. Zużycie wody powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano także w powiatach radzyńskim ($30,8 \text{ m}^3$), włodawskim ($30,6 \text{ m}^3$), łużyńskim ($30,0 \text{ m}^3$), świdnickim ($28,9 \text{ m}^3$) oraz w mieście Biała-Podlaska ($28,6 \text{ m}^3$). W 2015 r. w województwie lubelskim niższe zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach zamojskim, hrubieszowskim, chełmskim, janowskim i wynosiło ono odpowiednio $16,6 \text{ m}^3$, $20,0 \text{ m}^3$, $21,5 \text{ m}^3$, i $23,5 \text{ m}^3$. Główną przyczyną takiego stanu była m.in słabiej rozwinięta sieć wodociągowa na ich terenie oraz korzystanie przez mieszkańców z własnych studni głębinowych. W miastach na prawach powiatu, w tym w Lublinie, zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostało na podobnym poziomie jak w 2014 r. i wynosiło w Białej Podlaskiej $28,6 \text{ m}^3$, w Chełmie $26,8 \text{ m}^3$, w Zamościu $28,0 \text{ m}^3$.

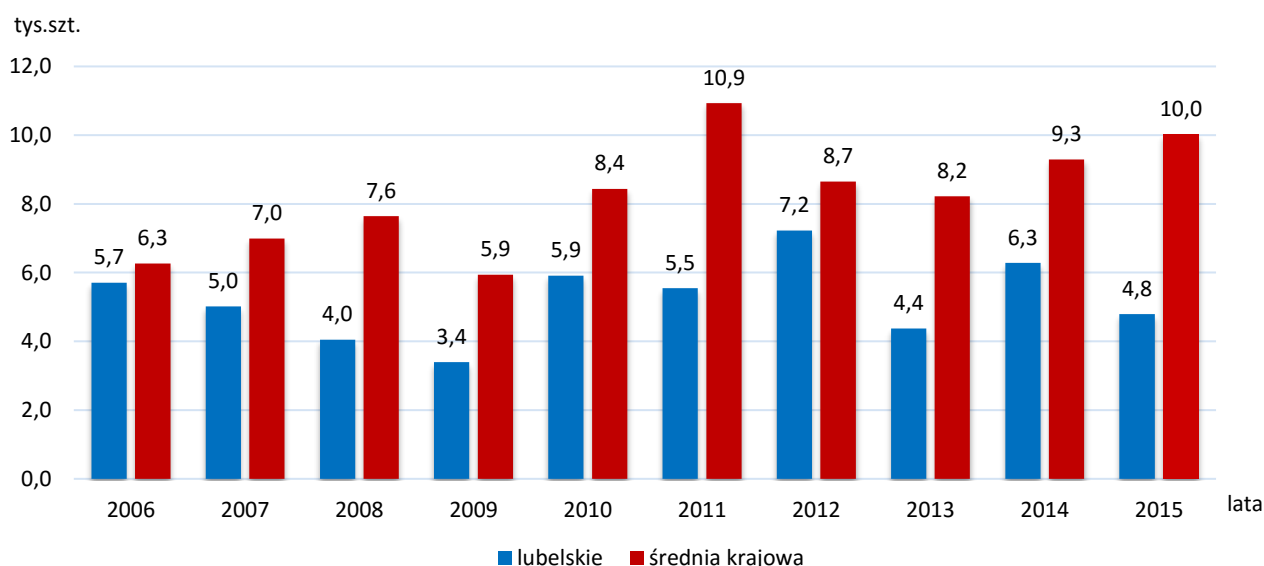
W województwie lubelskim charakterystyczną cechą gospodarki wodno-ściekowej jest nadal zbyt wolny w stosunku do potrzeb rozwój sieci kanalizacyjnej. Całkowita długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej wynosiła $6278,9 \text{ km}$ i stanowiła $4,2\%$ długości sieci w Polsce. W 2015 r. na obszarze województwa oddano do eksploatacji $360,9 \text{ km}$ sieci kanalizacyjnej, tj. o 5% mniej niż roku 2014, lecz o $68,5\%$ więcej niż w roku 2013. Pod względem dynamiki jej rozwoju wyróżniały się powiaty biłgorajski ($53,0 \text{ km}$), zamojski ($35,8 \text{ km}$) oraz radzyński ($32,7 \text{ km}$). Pomimo, że w latach 2012-2014 długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o $1425,3 \text{ km}$, to jednak w stosunku do innych województw tempo jej przyrostu utrzymywało się na niższym poziomie. W konsekwencji Lubelszczyzna zajęła 9 miejsce w kraju pod względem długości sieci kanalizacyjnej. W 2015 roku odnotowano ponad $3,5 \text{ tys.}$ awarii sieci kanalizacyjnej jednakże było ich. o $2,2\%$ mniej niż w roku ubiegłym.

Rys. 4 Sieć kanalizacyjna oddana do eksploatacji

Jednym z efektów rozbudowy sieci kanalizacyjnej są nowe podłączenia budynków. Analogicznie do sieci wodociągowej liczba przyłączy kanalizacyjnych nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami w sieć kanalizacyjną, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci sanitarnej. W 2015 roku na terenie województwa lubelskiego najczęściej budynków mieszkalnych podłączono do tego typu sieci w mieście Lublinie (971), powiatach puławskim (460), zamojskim (453), biłgorajskim (424) i lubelskim (404), natomiast najmniej w powiatach łączyńskim (14), świdnickim (46) i krasnostawskim (51).

Rys.5 Nowo oddane przyłącza kanalizacyjne do budynków mieszkalnych

W 2015 r. w województwie lubelskim ogólnospławną siecią kanalizacyjną odprowadzono 43,8 hm³ ścieków bytowych z gospodarstw domowych oraz budynków użyteczności publicznej. Szacuje się, że na obszarze województwa z ogółu budynków mieszkalnych tylko 27,7 % było podłączonych do sieci kanalizacyjnej. W porównaniu do roku 2014 zanotowany w województwie

lubelskim wzrost wyposażenia budynków w sieciowe instalacje kanalizacyjne był niższy o 1,6 punktu procentowego niż w kraju i wynosił on 3,9%. Nie uwzględniając miast na prawach powiatu, największy udział budynków wyposażonych w urządzenia kanalizacji sieciowej (powyżej 35%) odnotowano w powiatach biłgorajskim, lubartowskim i puławskim, natomiast najmniejszy (poniżej 15%) w powiatach lubelskim, opolskim i zamojskim. W województwie lubelskim występują dysproporcje w wyposażeniu w urządzenia kanalizacji sanitarnej pomiędzy miastem i wsią. W 2015 r. na obszarach wiejskich udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosił zaledwie 12,8% i był niemal pięciokrotnie mniejszy niż udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej. Pomimo systematycznej rozbudowy sieci kanalizacyjnej w dalszym ciągu większa część gospodarstw domowych, szczególnie na terenach niezurbanizowanych, korzysta ze zbiorników bezodpływowych lub oczyszczalni przydomowych. Pozytywnym aspektem gospodarki ściekowej jest fakt, iż w województwie lubelskim wszystkie odprowadzane siecią kanalizacyjną ścieki kierowane są do oczyszczalni.

Tabl. 2 Wybrane wskaźniki z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej

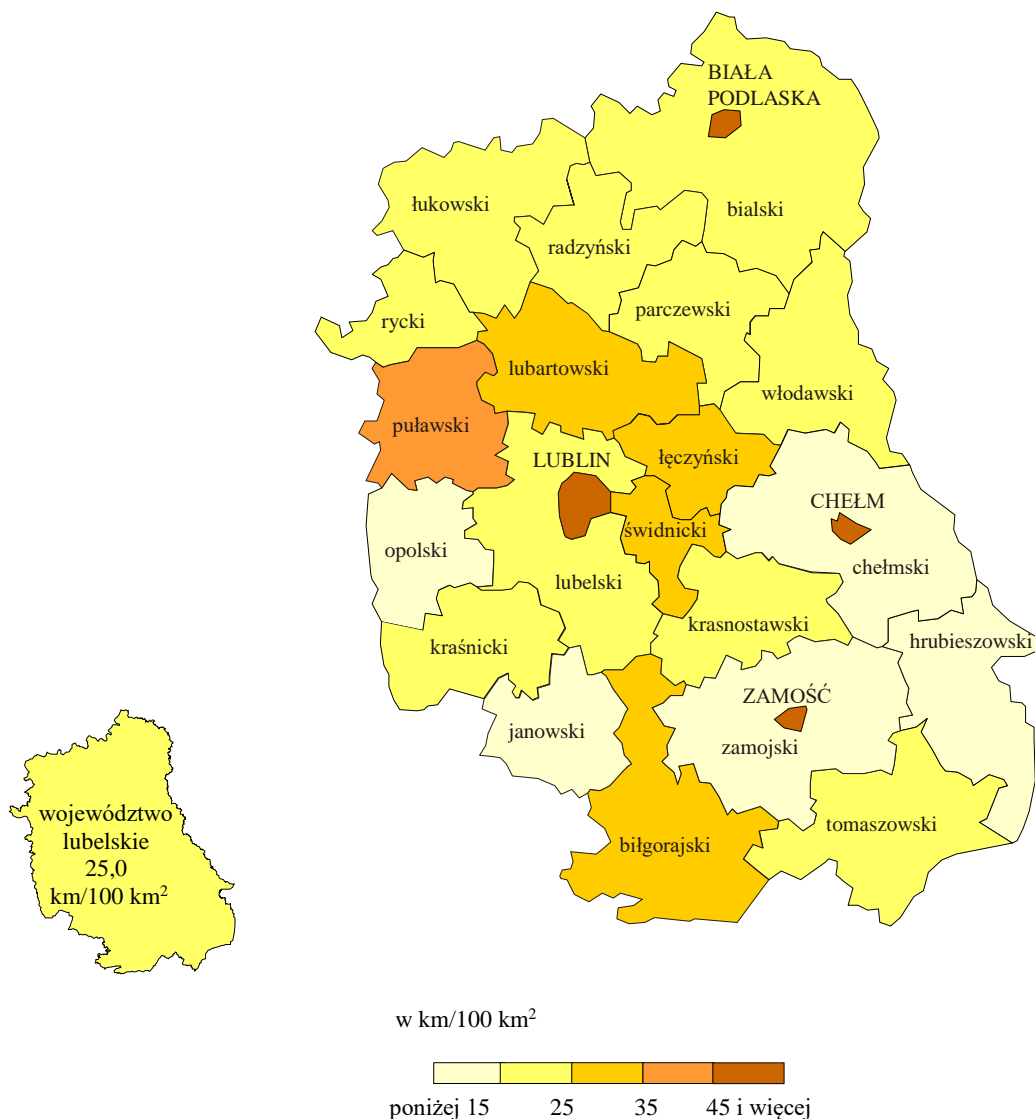
Wyszczególnienie	Polska		woj. lubelskie	
	2014	2015	2014	2015
Gęstość sieci w km/100km ² :				
wodociągowej	93,5	95,3	83,0	83,7
kanalizacyjnej	45,7	47,9	23,6	25,0
Wyposażenia budynków w instalacje sieciowe w %:				
wodociągowe	86,3	87,1	79,7	80,0
kanalizacyjne	46,8	48,9	26,9	27,7

Poziom wyposażenia województwa lubelskiego w sieci wodociągowe i kanalizacyjne jest niższy w porównaniu z innymi województwami. Dobre wyposażenie niektórych powiatów w kanalizację wiąże się z konsekwentnym finansowaniem przez gminy inwestycji w infrastrukturę ochrony środowiska w odniesieniu do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Jednym z powodów wolniejszego rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej w województwie lubelskim, jak i w kraju, jest brak celowości jej rozbudowy na terenach, na których zaludnienie lub działalność gospodarcza nie są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni lub końcowego punktu zrzutu. Na tego typu obszarach racjonalne jest inwestowanie w budowę oczyszczalni przydomowych lub zbiorników bezodpływowych. Równie istotnym powodem wpływającym na tempo i skalę inwestycji kanalizacyjnych są zróżnicowane możliwości finansowe gmin i przedsiębiorstw komunalnych.

na 100 km² przypadało 25 km sieci kanalizacyjnej przy 47,9 km w kraju. Zanotowany w województwie wzrost gęstości sieci kanalizacyjnej o 1,4 km był niższy od średniej dla Polski, która wynosiła 2,2 km. Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej (poza miastami na prawach powiatu) występowało w powiecie puławskim, a następnie w powiatach biłgorajskim, lubartowskim, łęczyńskim i świdnickim, natomiast najmniejsze w powiatach chełmskim, hrubieszowskim, janowskim, opolskim i zamojskim.

Rys.7 Gęstość sieci kanalizacyjnej w województwie lubelskim w 2015 r.

Wnioski:

1. Systematycznie postępuje rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej województwa lubelskiego, chociaż w dalszym ciągu pozostaje na niższym poziomie w porównaniu z innymi województwami w kraju.
2. Sieć kanalizacyjna charakteryzuje się mniejszą gęstością niż sieć wodociągowa, zarówno na terenach miejskich jak i wiejskich.
3. Rozbudowa kapitałochłonnej sieci kanalizacyjnej nie nadąża za rozwojem sieci wodociągowej.
4. Na terenach wiejskich o niskiej koncentracji ludności budowę sieci kanalizacyjnej zastępuje się systemami rozproszonymi w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków.
5. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej utrudnia brak wystarczających własnych zasobów finansowych gminnych jednostek komunalnych, co często uniemożliwia pozyskiwanie przez nie odpowiednich środków kapitałowych.
6. Brak sieci kanalizacji sanitarnej w gminach wiejskich wpływa na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Opracowanie:

Ilona Wnuk – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie